

Integraal Waterbeleid
Netebekken

rapport

Bekkenvoortgangrapport 2013

Netebekken

Juni 2014

Foto's voorpagina:

Kanaal Dessel–Turnhout–Schoten t.h.v. Postels Vaartje
(© VMM)

Kleine Nete t.h.v.
overstromings-
gebied
Grobendonk

(© VMM)

Overstromings-
gebied Plaslaar op
de Duwijkloop
(© Dienst Integraal
Waterbeleid
provincie
Antwerpen)

Loeijens Neetje

(© VMM)

Bergbezinkbekken
Aquafin op overstort
Asdonkbeek
(Leopoldsburg)

(© VMM)

Colofon

Secretariaat Netebekken

p/a VMM, VMM, Anna Bijns-Gebouw, Lange Kievitstraat 111-113, bus 64

2018 Antwerpen

T 03 224 63 83

F 03 224 62 35

Secretariaat_nete@vmm.be

Woord Vooraf

Beste lezer

Met dit zesde bekkenvoortgangsrapport van het Netebekken informeren we u naar goede gewoonte over de uitvoering van het bekkenbeheerplan en de bijhorende deelbekkenbeheerplannen van het Netebekken.

In verhouding tot voorgaande jaren is dit bekkenvoortgangsrapport een 'light-versie', d.w.z. dat er dit keer geen uitgebreid overzicht met een stand van zaken per actie is toegevoegd, dat er geen cijfermatige analyse wordt gemaakt van de stand van zaken, en dat het rapport enkel in digitale vorm verschijnt. De reden hiervoor is dat het bekkensecretariaat zich in het voorjaar van 2014 (de periode waarin het bekkenvoortgangsrapport wordt opgemaakt) gefocust heeft op de opmaak van het ontwerp van stroomgebiedbeheerplan dat vanaf 9 juli 2014 in openbaar onderzoek gaat.

Het rapport geeft natuurlijk wel zoals steeds inhoudelijke duiding bij de voortgang van ondertussen gekende projecten zoals de overstromingsgebieden van VMM (Grobendonk en De Zegge), sigma Grote Nete, sigma Kleine Nete en Nete, enz.

Verder blijft het bekkenvoortgangsrapport een belangrijk naslagwerk m.b.t. in 2013 opgedragen rioleringsprojecten en andere voor het Netebekken relevante beleidsbeslissingen. In dit verband is vooral de wijziging van het decreet Integraal Waterbeleid vermeldenswaardig. De wijzigingen beogen een vereenvoudiging van de planning en organisatie van het integraal waterbeleid. Zo wordt het deelbekkenniveau in het bekkenniveau geïntegreerd waardoor de waterschappen verdwijnen. Om de lokale betrokkenheid te garanderen worden de bekkenbesturen opgesplitst in een algemene bekkenvergadering - waar alle lokale besturen deel van uit maken - en een bekkenbureau. Ook het gebiedsgericht en thematisch overleg zal zorgen voor betrokkenheid op het lokale niveau. Een nieuwe rubriek in het bekkenvoortgangsrapport is het overzicht van de belangrijkste calamiteiten in het Netebekken.

Uit het rapport blijkt dat er, net als in voorgaande jaren, vooruitgang geboekt wordt, enerzijds doordat acties afgerond werden, anderzijds doordat voorbereidende stappen werden getroffen. Toch moet ook dit jaar vastgesteld worden dat de uitvoering van de projecten over het algemeen zeker niet in een stroomversnelling is geraakt. Vooral voor de speerpuntgebieden blijft het bekkenbestuur hier onverminderd op aandringen, gelet op de engagementen die Vlaanderen hierover is aangegaan m.b.t. het bereiken van de goede toestand.

2014 wordt ongetwijfeld een druk, maar ook boeiend werkjaar. De aangepaste bekkenstructuren en ook het maatschappelijk debat over het tweede stroomgebiedbeheerplan (m.i.v. de bekkenspecifieke delen) kunnen alleszins een bijkomende impuls geven aan het integraal waterbeleid. Ik hoop dan ook op een verdere en verbeterde integrale werking, en reken hiervoor op de medewerking van alle betrokken partners en actoren.

Cathy Berx
Voorzitter bekkenbestuur Netebekken
Gouverneur Provincie Antwerpen

Inhoud

Woord Vooraf	3
1 Inleiding	5
2 Uitvoering van het bekkenbeheerplan en de deelbekkenbeheerplannen	6
2.1 Rapportering 2013	6
2.1.1 Gebiedsgerichte rapportering	6
2.1.2 Thematische rapportering	9
2.1.3 Speerpuntgebieden	15
2.2 Aanpassing, schrapping of toevoeging van acties	15
2.2.1 Technische aanpassing van een actie	15
2.2.2 Niet uitvoeren van een actie	15
2.2.3 Toevoegen van een actie	15
2.3 Toevoeging/aanpassing van afbakening overstromingsgebied of oeverzone	16
2.4 Tussentijdse afbakening overstromingsgebieden	16
3 Rapportering uit de structuren	17
3.1 Bekkenbestuur	17
3.2 Bekkenraad	17
3.3 Ambtelijk bekkenoverleg en permanente kern bekkensecretariaat	18
3.3.1 Ambtelijk bekkenoverleg	18
3.3.2 Permanente kern bekkensecretariaat	18
3.4 Waterschappen	20
4 Opstap naar 2 ^{de} generatie stroomgebiedbeheerplannen – bekkenspecifiek deel	21
5 Overzicht relevante beleidsbeslissingen en –documenten	23
6 Aanbevelingen	25

1 Inleiding

Artikel 50 van het decreet Integraal Waterbeleid stelt dat er jaarlijks een bekkenvoortgangsrapport moet worden opgemaakt. Het moet een geïntegreerd voortgangsverslag van de stand van uitvoering van het bekkenbeheerplan (inclusief deelbekkenbeheerplannen) zijn en een opgave bevatten van de nog te verrichten activiteiten en te nemen maatregelen ter uitvoering van het bekkenbeheerplan. Het decreet Integraal Waterbeleid legt ook de procedure voor het bekkenvoortgangsrapport vast:

- Het bekkensecretariaat maakt het ontwerp bekkenvoortgangsrapport op;
- Het ontwerp bekkenvoortgangsrapport wordt ter advies voorgelegd aan de bekkenraad;
- De algemene bekkenvergadering stelt het bekkenvoortgangsrapport vast;
- Het bekkenvoortgangsrapport wordt vervolgens overgemaakt aan de CIW en aan de voor integraal waterbeleid bevoegde minister;
- Het bekkenvoortgangsrapport wordt op het bekkensecretariaat ter inzage gelegd.

Het bekkenvoortgangsrapport is dus een operationeel instrument om de uitvoering van de het bekkenbeheerplan en de bijhorende deelbekkenbeheerplannen op te volgen. Het bekkenvoortgangsrapport bevat ook de maatregelen die nog moeten genomen worden om de plannen uit te voeren.

Het voorliggende bekkenvoortgangsrapport handelt over het zesde jaar (2013) van de planperiode van de huidige en eerste generatie bekken- en deelbekkenbeheerplannen (2008 – 2013). Basis voor het opstellen van het bekkenvoortgangsrapport zijn de gegevens inzake planning en uitvoering van de acties aangeleverd door de verschillende initiatiefnemers.

Het bekkenvoortgangsrapport schetst diverse aspecten in verband met de uitvoering van de bekken- en deelbekkenbeheerplannen. Hierbij wordt de focus gelegd op een aantal zwaartepunten en aandachtspunten die betrekking hebben op de voortgang van acties in het Netebekken. De rapportering over de voortgang van de acties gebeurt enerzijds vanuit een thematische benadering, overeenkomstig de in het (deel)bekkenbeheerplan vastgestelde thema's. Anderzijds wordt in een aantal specifieke gevallen gekozen voor een gebiedsgerichte rapportering. Met name in het geval van een gebiedsgerichte rapportering wordt er zoveel mogelijk gestreefd naar een integratie van het bekken en de deelbekkens, waarbij zowel acties uit het bekkenbeheerplan als uit het deelbekkenbeheerplan in dezelfde context belicht worden.

Naast een weergave van de stand van zaken van de acties wordt een vooruitblik gegeven over de verdere planning op korte termijn voor de uitvoering van de acties uit het (deel)bekkenbeheerplan. Het bekkenvoortgangsrapport rapporteert ook over de werking van de bekken- en deelbekkenstructuren. Er wordt ondermeer een kort overzicht gegeven van de uitgebrachte adviezen (cfr DIWB Art. 27 §2 en §4) door het bekkenbestuur in 2013. Zowel bekkenspecifiek als op Vlaams niveau wordt een overzicht gegeven van recente beleidsontwikkelingen. Ten slotte worden enkele aanbevelingen meegegeven. Alle informatie over de bekkenstructuren en de documenten waarnaar het bekkenvoortgangsrapport refereert, zijn terug te vinden op www.netebekken.be. De deelbekkenbeheerplannen kan u raadplegen op de websites van de provincie Antwerpen (www.provant.be) en de provincie Limburg (www.limburg.be).

Het voorliggende bekkenvoortgangsrapport werd geadviseerd door de bekkenraad Netebekken in zitting van 8 mei 2014, en vastgesteld door de algemene bekkenvergadering Netebekken op 11 juni 2014.

2 Uitvoering van het bekkenbeheerplan en de deelbekkenbeheerplannen

In onderstaande tekst vindt u meer uitleg over de stand van zaken van de uitvoering van het bekkenbeheerplan en de deelbekkenbeheerplannen. Een aantal acties waarvoor in 2013 belangrijke stappen werden gezet, worden toegelicht.

2.1 Rapportering 2013

2.1.1 Gebiedsgerichte rapportering

2.1.1.1 Kleine Nete

Integraal rivierherstel Kleine Nete vanaf de N19g tot het centrum van Herentals (**BBP A1, A9, A13, A14, A41**) en Kleine Nete stroomafwaarts Herentals (**BBP A8**)

Langs de Kleine Nete tussen de N19 en Grobbendonk zijn verschillende acties gedefinieerd.

- A1: Vernatten van het Vlaams natuurreservaat Olens Broek – Langendonk;
- A8: Afbakenen en inrichten van een overstromingsgebied langs de Kleine Nete te Grobbendonk
- A9: Afbakenen en inrichten van een overstromingsgebied langs de Kleine Nete t.h.v. de watering De Zegge (dijkverplaatsing);
- A13: Herinschakelen van enkele oude meanders langs de Kleine Nete te Herentals en Lichtaart;
- A14: Afgraven van een opgespoten terrein en uitgraven van een meanderend traject van de Kleine Nete ter hoogte van het gehucht Hellekens te Herentals;
- A41: Aanleggen van recreatieve verbindingen langs en over de Kleine Nete in en om Herentals;
- BVR08_01: Herinrichting van de vallei van de Kleine Nete ter hoogte van de doorgang van de nieuwe N19 (Kasterlee – Geel).

Hierover werd ook in de vorige bekkenvoortgangsrapporten uitvoerig gerapporteerd.

In 2013 werd het deel van de **Noord-Zuid verbinding** tussen Kasterlee en Geel grotendeels afgewerkt. De 154 m lange brug over de Kleine Nete overspant niet alleen de waterloop zelf, maar ook de bredere vallei. In het tracé zorgde het Agentschap Wegen en Verkeer al voor de nodige afgravingen ter voorbereiding van de aanleg van de voorziene plas-draszone en de heraansluiting van een oude meander door de Vlaamse Milieumaatschappij.

Wat betreft het **overstromingsgebied t.h.v. De Zegge**, ging in de zomer van 2013 een tweede overleg, voorgezeten door gouverneur Cathy Berx, door tussen VMM en de betrokken landbouwers over een aantal uitvoeringsaspecten. Er werden o.a. concrete afspraken gemaakt over de inrichting van het dijklichaam en de relatie met de zijwaterlopen. Op basis hiervan werd in de tweede helft van 2013 verder gewerkt aan inrichtings- en onteigeningsplannen.

Op zondag 28 april 2013 werd een **nieuwe wandelbrug over de Kleine Nete** in Herentals officieel geopend. Het betreft een wandelbrug die het wandelnetwerk van de Kempense Heuvelrug verbindt

BBP A4: Creëren van een wetland langs de Kleine Nete ter hoogte van Varenheuvel-Abroek (geactualiseerd SigmaPlan cluster Nete en Kleine Nete)

In het bekkenvoortgangsrapport 2012 werd een overzicht gegeven van de bijkomende zoekgebieden om een deel van de natuurdoelstellingen die bedoeld waren in Varenheuvel-Abroek elders te realiseren. Deze zoekgebieden werden in 2013 grondig onderzocht en binnen de overlegstructuren¹ m.b.t. de gewestelijke planningsinitiatieven in de vallei van de Kleine Nete (zie ook www.kleinenete.be) besproken. Dit alternatievenonderzoek resulteerde in volgende nieuwigheden:

- het aanspreken van de nieuwe gebieden Hof Van Lachenen, vijvers bij Anderstadt en de monding van de Grote Nete voor het realiseren van roerdomphabitat;
- het wijzigen van de oorspronkelijke natuurdoelstelling voor Anderstadt II (estuariene natuur), Polder van Lier (schrале graslanden) en een deel van de Kalkense Meersen (schrале graslanden) naar roerdomphabitat;
- het verplaatsen van de oorspronkelijke doelstellingen voor Polder van Lier en deel Kalkense Meersen naar Varenheuvel-Abroek;
- het vrijwaren van minstens 75 ha volwaardige landbouwgrond in Varenheuvel Abroek, en dit landbouwgebied zo inrichten dat volwaardige landbouw mogelijk blijft en de natuur binnen het deel natuurgebied volledig tot ontwikkeling kan komen.

Deze resultaten werden in het najaar van 2013 aan de projectmatige werkgroep voorgesteld, en voorgelegd aan de opvolgingscommissie¹ om er daaropvolgend over te rapporteren aan de Vlaamse regering.

In 2014 worden de inrichtingsvoorstellen verder uitgewerkt, met inbegrip van het flankerend landbouwbeleid voor de betrokken landbouwers en de inrichting van het blok landbouwgebied in Varenheuvel-Abroek. Ook de formele procedures zullen in 2014 opgestart worden.

Meer info: <http://www.sigmaplan.be/nl/projectgebieden/nete-en-kleine-nete>

2.1.1.2 Grote Nete

BBP A12: Herinrichting van de Grote Nete in het kader van het geactualiseerd SigmaPlan

Nadat in 2012 het inrichtingsplan werd opgemaakt, zijn in 2013 de formele procedures gestart. Van maandag 9 september tot en met dinsdag 8 oktober 2013 lag een kennisgevingsnota over het milieueffectenrapport (MER) ter inzage bij de gemeenten die grenzen aan het projectgebied. Daaropvolgend werd gestart met de opmaak van het eigenlijke MER. Ook het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) werd in 2013 (verder) voorbereid.

Daarnaast werd er gestart met de opmaak van meer gedetailleerde voorontwerpen, zowel wat betreft de natuurinrichtingswerken als de waterbouwkundige werken.

Meer info: <http://www.sigmaplan.be/nl/projectgebieden/vallei-van-de-grote-nete>

¹ De tweeledige opvolgingsstructuur m.b.t. de gewestelijke planningsinitiatieven in de vallei van de Kleine Nete, voorgezeten door gouverneur Cathy Berx, bestaat uit een procesbegeleidingscomité (PBC) dat het ambtelijk kernteam vormt, en uit een opvolgingscommissie (OC) die de opvolging, afstemming en communicatie verzorgt.

BBP BVR09_02: Opstarten van overleg in functie van integraal rivierherstel Grote Laak

In 2012 nam het bekkensecretariaat het initiatief voor het opstarten van het integraal project Grote Laak. In 2013 werd het project verdergezet onder de vorm van 2 overlegvergaderingen van de werkgroep Grote Laak.

De belangrijkste agendapunten waren de grondige doorlichting van het projectgebied (op basis van monitoringgegevens VMM), de bespreking van de integrale gebiedsvisie, en het actieprogramma voor het volgende stroomgebiedbeheerplan. Daarnaast werd dieper ingegaan op de meetstrategie binnen het projectgebied en de saneringsproblematiek m.b.t. het militair domein van Beverlo. Wat betreft de belangrijkste actie binnen het projectgebied, de waterbodemsanering van de Grote Laak, was/is het voorlopig nog wachten op de resultaten van het bodemsaneringsproject van de Winterbeek (Demerbekken).

Zowel sectoren, administraties als gemeenten waren goed vertegenwoordigd en leverden waardevolle input.

Bovenlopen Grote Nete en Molse Nete

Met betrekking tot het **provinciaal actieplan Mol-Balen** kan de aankoop van de voorlaatste woning aan Peer Luytendijk gerapporteerd worden. De verschillende projecten, die meer ruimte voor water in de regio zullen creëren, lopen gestaag verder. In 2014 worden belangrijke stappen genomen waarover in het volgende bekkenvoortgangsrapport zal gerapporteerd worden.

2.1.2 Thematische rapportering

Wateroverlast en watertekort

Werking overstromingsgebieden

Op 6 december 2013 heeft zich in het Zeescheldebekken een gevaarlijk stormtij voorgedaan. De hoge waterstanden in de Schelde, de Rupel, de Durme, de Zenne, de Dijle en de Netes werden afgetopt door het in werking treden van de reeds aangelegde GOG's (gecontroleerde overstromingsgebieden), zodat wateroverlast kon worden vermeden. Onder meer de GOG's Polder van Lier en Anderstadt 1 en 2 (Lier) langs de Nete zijn in werking getreden (samen met nog heel wat andere overstromingsgebieden in andere bekkens). Dat de werking van de overstromingsgebieden bij een stormvloed van deze grootteorde zeer adequaat is gebleken, toont ruimschoots het nut van deze overstromingsgebieden (en van het Sigmaplan in het algemeen) aan.

BBP A27: Installeren van pompen en eventueel kleinschalige waterkrachtcentrales op de sluizencomplexen van het Albertkanaal te Olen en Ham (initiatiefnemer: nv De Scheepvaart)

Op 24 september werden de Archimedesschroeven in de nieuwe pompinstallatie en waterkrachtcentrale op het Albertkanaal in Olen geïnstalleerd. Deze pompinstallatie moet ervoor zorgen dat in periodes van watertekort het water van onder aan de sluis wordt teruggepompt naar de bovenkant van de sluis. Hierdoor kan dezelfde hoeveelheid water opnieuw worden gebruikt om schepen door de sluis te laten varen. In periodes dat er voldoende water beschikbaar is, zullen deze installaties worden gebruikt om groene stroom te produceren uit waterkracht. Er wordt verwacht dat elke pompinstallatie jaarlijks een hoeveelheid duurzame energie zal opwekken voor ongeveer 1.500 gezinnen. De installatie op de sluis van Olen bestaat uit drie enorme vijzels die elk in een vijzelgoot geplaatst worden. De vijzels zijn in staat om 5 m³ water per seconde op te pompen. Eén versassing via de duwvaartsluis verbruikt ongeveer 48.000 m³ water. De vier vijzels moeten ongeveer 50 minuten op volle kracht werken op deze hoeveelheid water terug te pompen.

Water voor de mens

BBP A21: Herbouwen van de bruggen over het Albertkanaal binnen het Netebekken met een vrije hoogte van 9,10 meter (initiatiefnemer: nv De Scheepvaart)

In Oelegem werd de brug over de Oelegemsesteenweg vervangen door een nieuwe boogbrug met een grotere overspanning. De nieuwe brug ligt ongeveer 2 meter hoger dan de huidige zodat aan de Europese norm van 9,10 meter beantwoord wordt. Deze verhoging is nodig om het Albertkanaal over zijn volledige lengte bevaarbaar te maken voor vierlaagscontainervaart. De nieuwe brug heeft een overspanning van 104 meter en een breedte van 18 meter.

Eveneens in Oelegem zijn de werken aan de brug van de E34 over het Albertkanaal van start gegaan. De doorvaarthoogte van deze brug bedraagt momenteel op het laagste punt 6,45 meter. De brug zal dus zo'n 2,65 meter worden opgekrikt. De brug is opgebouwd uit twee kokerbruggen die los van elkaar staan. Hierdoor kunnen de werken gefaseerd worden uitgevoerd. De werken voor de verhoging van de brug richting Antwerpen startten op 5 augustus en zullen vermoedelijk in mei 2014 afgerond zijn. De werken aan de brug richting Eindhoven zullen midden 2014 van start gaan.

In september is de afbraak van de brug te Viersel (Zandhoven) van start gegaan. De afbraak en heropbouw van de kanaalbrug is noodzakelijk om aan de Europese norm te voldoen. De huidige brug wordt vervangen door een bijna twee meter hogere nieuwe stalen boogbrug met een grotere overspanning van 118 meter. Het kanaal wordt hier in een latere fase ook verbreed van 50 naar 86 meter.

De kwaliteit van water verder verbeteren

BBP A53 t.e.m. A70: Uitbouw saneringsinfrastructuur

De **acties A53 t.e.m. A70** van het bekkenbeheerplan hebben betrekking op het uitvoeren en verder uitbouwen van de bovengemeentelijke en gemeentelijke saneringsinfrastructuur. Ook in de deelbekkenbeheerplannen komt dit thema uitvoerig aan bod.

De gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringsinfrastructuur wordt gestaag verder uitgebouwd binnen het Netebekken.

Jaarlijks wordt er door het Vlaams Gewest een **optimalisatieprogramma (OP)** opgesteld (**BBP A67**), dat vervolgens ter uitvoering wordt opgedragen aan de NV Aquafin. Op 20 december 2013 werd het OP 2015-2019 goedgekeurd door de Vlaamse regering.

Binnen het **OP 2015–2019** zijn voor heel Vlaanderen **173 projecten** (totaalbedrag **160.438.841 euro**) opgenomen in het deel dat effectief aan Aquafin werd opgedragen, waarvan 16 projecten (totaalbedrag 24.156.270 euro) binnen het Netebekken. De onderstaande tabel geeft een overzicht van deze projecten.

Project-nummer	Projectomschrijving	Zuiveringsgebied	Gemeente	Raming (euro)
21910	Renovatie RWZI Duffel (2 ^{de} fase)	Duffel	Duffel	3.883.869
23033	Afkoppeling Laarloop	Geel	Geel	848.846
21661	RWZI Heist-op-den-Berg fase 2	Heist-op-den-Berg	Heist-op-den-Berg	2.546.000
22803	Verbindingsriolering Bruggeneinde	Heist-op-den-Berg	Heist-op-den-Berg	980.556
22708CG	Liersesteenweg - Pijpelstraat (deel Liersesteenweg): gecombineerd gemeentelijk aandeel	Heist-op-den-Berg	Heist-op-den-Berg	64.090
23029	Optimalisatie overstortleiding RWZI Hulshout	Hulshout	Hulshout	123.192

23073	RWZI Lichtaart : aanpassing en vernieuwing (studie)	Lichtaart	Kasterlee	0
22951	Verbindingsriolering Meerhoutsebaan-Olmsebaan	Mol	Balen / Meerhout	1.718.633
23038	Verbindingsriolering Kiezel	Mol	Meerhout	568.871
22205	Sanering overstort Boeretangsedreef	Mol	Mol	3.693.845
22206	Sanering overstorten naar Scheppelijke Nete en Kroploop	Mol	Mol	3.435.702
23034	Optimalisatie RWA Industriepark Hulshout	Morkhoven	Hulshout / Heist-op-den-Berg	1.539.900
20273HG	Aansluiting wijk Dekbunders: gecombineerd gemeentelijk aandeel	Morkhoven	Herenthout	535.231
23032	Verbindingsriolering Geenend	Retie	Retie	630.246
22948	Optimalisatie pompstation Sportlaan	Tessenderlo	Tessenderlo	1.391.326
20448	RWZI Berlaar - fase 2 (uitbreiding tot 18000 IE)	Berlaar	Berlaar	2.195.963
Totaal voor het programmajaar 2015 Netebekken				24.156.270

Figuur 4: Overzicht van projecten op het Optimalisatieprogramma 2015 (Netebekken)

Onderstaande lijst geeft de bovengemeentelijke projecten weer welke in 2013 uitgevoerd werden of in uitvoering waren in het Netebekken (of met invloed op het Netebekken).

Project-nummer	Projectomschrijving	IP/OP jaar	Zuiverings-gebied	Gemeente	Projectstatus
21095A	VBR Steenweg op Leopoldsburg: Nagelsberg, Scheps, Schoor-dorp	2011	Mol	Balen	Aanvang werken
21483	Aansluiting 2DWA Goor en Hukkelbergen	2009	Lichtaart	Kasterlee	Aanvang werken
21669	Verleggen persleiding te Geel - Punt	2004	Geel	Westerlo	Oplevering klant
22011	Sanering overstort Leopoldsburg-Tunnelstraat op IP 92560	2009	Tessenderlo	Leopoldsburg	Oplevering klant
22095	Renovatie aansluiting Meerhout	2008	Mol	Meerhout	Oplevering klant
21550	Gracht langs Zuiderring te Mol	2008	Mol	Mol	Oplevering klant
22096BA	Sanering overstorten Mol-centrum (oorspronk.hoofdproj.)	2008	Mol	Mol	Oplevering klant
22099	Afkoppeling parasitair debiet toevoercollector RWZI Nijlen	2008	Nijlen	Nijlen	Oplevering klant
22100	Opvoeren doorvoercapaciteit PS Vogelzanglaan	2010	Nijlen	Nijlen	Aanvang werken
22104	Afkoppeling Beekhoeksebeek en Hofgracht	2008	Hove	Hove	Aanvang werken
22107	Afkoppelen inlaten Cité	2010	Lichtaart	Olen	Aanvang werken
22202	Aansluiting Meren (Olen)	2010	Lichtaart	Olen	Aanvang werken
22204	Aansluiting Monnikenheide	2010	Pulderbos	Zoersel	Aanvang werken
22208A	Afkoppeling Verkensloop	2009	Itegem	Heist-o/d-berg	Oplevering klant
22208BA	Afkoppeling Huizebeek: Karel Govaertstraat	2009	Itegem	Heist-o/d-berg	Aanvang werken
22234	RWZI Westerlo - slibverwerking	2010	Westerlo	Westerlo	Aanvang werken
22396	Sanering overstort Gewad	2010	Mol	Meerhout	Aanvang werken
22443	Verbindingsriolering Oosthamssteenweg	2011	Mol	Balen	Aanvang werken
22656	Vervanging persleiding Bruul	2012	Duffel	Duffel	Aanvang werken
22713	Renovatie riolering Oude Baan	2012	Westerlo	Herselt	Aanvang werken

Figuur 5: Overzicht van projecten afgerond of in uitvoering in 2013 (Netebekken)

Voor de uitbouw van de **gemeentelijke saneringsinfrastructuur** zijn de gemeenten bevoegd. De gemeenten (of hun respectievelijke rioolbeheerder) kunnen subsidies aanvragen bij het Vlaams Gewest indien het rioleringsdossier aan bepaalde criteria voldoet (afkoppeling van hemelwater bij particuliere woningen, scheiding van hemel- en afvalwater). De VMM legt per kwartaal een voorstel van subsidiëringsprogramma voor aan de minister van Leefmilieu² (**BBP A67**).

Op 23 augustus 2013 werd het eerste (en enige) kwartaalprogramma 2014 voor de aanleg en verbetering van gemeentelijke rioleringen, KWZI's en IBA's door de Vlaamse minister van leefmilieu, Joke Schauvliege, goedgekeurd. Volgende projecten bevinden zich in het Netebekken:

GIP 2014 1 ^{ste} kwartaal		
Projectnr.	Gemeente	Projectomschrijving
A214033	Geel	Rioleringswerken in de Europawijk : Belgiëlaan, Nederlandlaan, Luxemburglaan, Ierlandlaan, Amerikalaan, Frankrijklaan, Canadalaan, Monacolaan, Italiëlaan en Engelandlaan.
A214053	Geel	Rioleringswerken Baantveld Lot 2 (Eikenstraat, Driehoek, Dr. Peetersstraat, Elsum, Tulpenstraat)
A214077	Heist-op-den-Berg	Aanleg van riolering (2DWA-systeem) in de Jaarmarktstraat, Rietveld, Lierssesteenweg (deel), Raamstraat (deel), 't Kapmes
A214028	Heist-op-den-Berg	Aanleg van riolering (2DWA-systeem) in de Herentalsesteenweg (deel), Kerkhofstraat, Schaffelberg, Ren, Lambrechtsstraat, Tapelaarstraat
A214043	Heist-op-den-Berg	Aanleg van riolering (2DWA-systeem) in de Westerlosesteenweg (deel), Tapelaarstraat, Vogelroedestraat
A214109	Heist-op-den-Berg	Aanleg van riolering (2DWA systeem) in de Lierssesteenweg deel tussen Rashoevebeek en Mylène
A214060	Heist-op-den-Berg	Aanleg van riolering (2DWA systeem) in de Lierssesteenweg deel tussen Mylène en Mechelsesteenweg
A214082	Heist-op-den-Berg	Aanleg van riolering (2DWA systeem) in de Lierssesteenweg deel tussen Begijnendijk en Pijpelstraat
A214093	Heist-op-den-Berg	Aanleg van riolering (2DWA) in de Lierssesteenweg deel tussen Mechelsesteenweg en Putte
A214002	Heist-op-den-Berg	Aanleg riolering in Wiekevorst-Dorp (deel rond kerk + nieuwe parking)
A214074	Herentals	Wegenis- en rioleringswerken in de Geelseweg (N13) vanaf het kruispunt met de Aarschotsesteeweg (N152) tot aan de gemeentegrens met Olen (thv Greesstraat), en de Greesstraat (deel)
A214065	Herenthout	Weg- en rioleringswerken Dekbunders (Zwaluwenlaan, Leibeeklaan, Canadadreef)
A214092	Olen	Aanleg van riolering in de Geelseweg, Kanaalstraat, Sint-Sebastiaanstraat, Puntstraat, Missestraat, Lammerdries en P. Van Lommelstraat
A214061	Putte	Aanleg van een 2DWA rioleringsstelsel in de Lierbaan , Zoetewei, Peter Michelslei en de Boefkens
A214054	Zoersel	Riolerings- en wegeniswerken te Zoersel: Salphensebaan (tussen De Ster en Oostmallebaan), Broekstraat, Graffendonk, Kapelstraat (deel)
A214090	Zoersel	Riolerings- en wegeniswerken te Zoersel: Salphensebaan (tussen de Ster en waterloop), Maalstraat, Korte Maalstraat en Diamantstraat
B214029	Aarschot	Aanleg rioleringsstelsel Herseltsesteenweg, Kerkstraat en Ourodenbergstraat

Figuur 6: Overzicht van in 2013 opgenomen GIP-projecten (Netebekken)

² Conform het subsidiëbesluit van de Vlaamse regering van 1 februari 2002, gewijzigd bij besluit van 9 mei 2008, met betrekking tot de subsidiëring van de aanleg door de gemeenten, gemeentebedrijven, intercommunales of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden van openbare rioleringen, andere dan prioritaire rioleringen, en van de bouw door de gemeenten, gemeentebedrijven, intercommunales of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden van kleinschalige rioolwaterzuiveringsinstallaties

Wegwerken van vismigratieknelpunten

In 2013 werd het vismigratieknelpunt op de Daelemansloop (8589-030) en de Desselse Nete (8710-020) gesaneerd. Aan dit laatste werd eveneens een sternmoeras aangelegd.

De sanering van het knelpunt op de Zeeploop (8748-010) zal gebeuren in 2014 samen met de verlegging van de waterloop in het kader van het landinrichtingsplan Geel-Bel fase II. De moeizame grondverwerving is een vertragende factor geweest.

Voor de 3 meest stroomafwaartse knelpunten op de Wamp, en de resterende knelpunten op de Grote Nete en de Kleine Hoofdgracht werd het ontwerp opgestart. Deze laatste kaders in het LIFE-project De Most-Keiheuvel.

In 2013 werden in opdracht van VMM de werken m.b.t. de visdoorgang aan de watermolen van Vierseldijk (Zandhoven) opgestart en begin 2014 afgerond. Door deze werken werd de vrije vismigratie op de Molenbeek-Bollaak, een onbevaarbare waterloop van 1ste categorie hersteld. Deze waterloop speelt immers een belangrijke rol voor de instandhouding en het herstel van de beschermde vissoorten rivierdonderpad, kleine modderkruiper en beekprik, alsook de zeldzame soorten kopvoorn en serpeling. Vismigratie langsheen de molen is nu mogelijk zonder dat hierbij het herstel van de maalvaardigheid van de als monument beschermde molen wordt beïnvloed.

Toetsing signaalgebieden

Overzicht van de reeds eerder goedgekeurde signaalgebieden:

Nr.	Gemeente	Planologische bestemming	Oppervlakte (ha)
NET_05	Mol	Centrum Zuid- Bresserdijk - Notenlaan	9
NET_06	Mol	Ginderbuiten Lindenstraat	4
NET_07	Mol	Den Uyt	1
NET_08	Mol	Hutten	1
NET_09	Heist-o/d-Berg	Rashoeve	7
NET_14	Herentals	Kapellenblok	28
NET_15	Herentals	Olympiadelaan	17
NET_16	Herentals	Wuytsberg	3
NET_18	Herentals	Koulaak	1
NET_21	Beerse	Scheltjenseinde	2
NET_30	Vorselaar	Heiken Vorselaar	4

De fiches van deze signaalgebieden kunnen, samen met de bekkenspecifieke bundel, geraadpleegd worden op de website www.netebekken.be

Voor alle bovenstaande signaalgebieden werd in 2013 een startbeslissing voor de Vlaamse Regering voorbereid door de CIW. Voor meer duiding hierbij zie ook hoofdstuk 5.

Interne staatshervorming Doorbraak 63: overdracht waterlopen 3de categorie

Alle Antwerpse, Vlaams-Brabantse en Limburgse gemeenten werden in de loop van 2013 door de provinciale waterbeheerders bezocht in het kader van de herinschaling van de waterlopen. Bedoeling is hierbij het beheer van de waterlopen te optimaliseren. Alleen al in de provincie Antwerpen zijn er immers 90 verschillende beheerders actief: het Vlaams gewest, de provincies, 70 gemeenten en de polders en wateringen. Dit komt de efficiëntie op terrein zeker niet ten goede.

Het overleg in 2013 heeft er in geresulteerd dat 46 van de 54 gemeenten in het Netebekken de gemeentelijke waterlopen volledig overdragen aan de provincie. Twee gemeenten dragen hun waterlopen deels over. Eén gemeente nam nog geen beslissing.

Om het professioneel beheer van deze waterlopen te kunnen garanderen heeft de provincie Antwerpen extra personeel aangeworven en het budget voor het beheer van de waterlopen significant verhoogd. Voor het onderhoud en de investeringen voorziet de provincie Antwerpen in 2014 een kleine 15 miljoen euro. Om de betrokkenheid van de gemeenten bij het waterlopenbeheer te garanderen, worden samenwerkingsovereenkomsten afgesloten. Ook de provincie Vlaams-Brabant zal in het kader van de overdracht extra personeel aanwerven.

De definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering van de voorgestelde bevoegdheidsherverdeling van de onbevaarbare waterlopen zal normaalgesproken in 2014 gebeuren.

Calamiteiten

Naarmate meer en meer investeringsprojecten worden uitgevoerd en de goede ecologische toestand dichterbij komt, wordt de rechtstreekse impact van overstorten en andere calamiteiten op de waterloop groter. Het bekkenbestuur vroeg daarom om vanaf het bekkenvoortgangsrapport 2013 eveneens te rapporteren over de belangrijkste calamiteiten die zich hebben voorgedaan in het Netebekken:

- In januari 2013 raakte bij een intensief veeteeltbedrijf met een mestverwerkingsinstallatie in Kasterlee een silo met kalvergier lek. Het grootste deel van de meer dan 2700 m³ deels verwerkte kalvergier liep via het bedrijfsterrein in de naastliggende Kleine Nete. De impact van de mestlozing was duidelijk merkbaar op de Kleine Nete, zowel op het vlak van geur als kleur. Metingen door de Vlaamse Milieumaatschappij toonden aan dat voor verschillende parameters de normen overschreden werden, maar doordat de calamiteit zich midden in de winter voordeed was de impact op het ecosysteem al bij al beperkt. Indien deze calamiteit zich zou hebben voorgedaan tijdens het groeiseizoen van de planten (lente-zomer) dan had er allicht een groot zuurstoftekort opgetreden met grote vissterfte tot gevolg. Ondertussen werden de nodige maatregelen genomen om een herhaling van de feiten te voorkomen.
- Op de Bollaak werden meermaals massale hoeveelheden schuim vastgesteld. Ondertussen werd achterhaald dat de oorzaak zich ergens op het industrieterrein te Malle moet situeren, en dat de vervuiling via de Delfte beek in de Molenbeek-Bollaak terecht komt. In 2014 wordt verder gezocht naar de bron van de herhaaldelijk voorkomende calamiteit.

- In juli werd vissterfte vastgesteld in vijver De Poer in Westmeerbeek, nadat water was ingenomen uit de Grote Nete. Hiermee (vermoedelijk) samenhangend stelden verschillende instanties (gemeenten, waterbeheerders, Natuurpunt,...) in 2013 de totale afwezigheid van waterplanten vast in de Grote Nete, en dit vanaf Geel-Stelen tot de samenvloeiing met de Kleine Nete. De oorzaak hiervan werd onderzocht door de Vlaamse Milieumaatschappij maar kon tot op heden niet achterhaald worden. In 2014 zal de plantengroei in de Grote Nete nauwlettend opgevolgd worden.
- Vervuiling van de Raamdonksebeek en Steenkensbeek te Herselt en Hulshout naar aanleiding van een bedrijfslozing van met silosappen vervuild hemelwater. Het bekkensecretariaat organiseerde hierrond overleg met o.a. de afdeling Milieu-inspectie, VMM en de betrokken gemeenten (zie ook hoofdstuk 3.3.2). Na overleg met het bedrijf wordt het vervuilde hemelwater sindsdien opgevangen.
- Door problemen met een pompstation in Herentals werd gedurende meerdere weken afvalwater overgestort in de Kleine Nete. Het probleem werd ondertussen door de stad opgelost.
- Eind 2013 werd bij een landbouwbedrijf vastgesteld dat vervuild water, afkomstig van het afsputten van vrachtwagens die vee vervoeren, steeds rechtstreeks in de Wamp terecht kwam. Door tussenkomst van VMM en de afdeling Milieu-inspectie werd verdere verontreiniging voorkomen.

2.1.3 Speerpuntgebieden

Voor meer info over de acties in de speerpuntgebieden (Wamp, Kleine Nete I, Kleine Nete II, Grote Nete I, Molenbeek-Bollaak en Grote Laak) zie hoofdstuk 2.1.1 en 2.12.

2.2 Aanpassing, schrapping of toevoeging van acties

In functie van de nood op het terrein en/of nieuwe ontwikkelingen kan het soms noodzakelijk zijn om acties uit het (deel)bekkenbeheerplan aan te passen of toe te voegen. Gezien het bekkensbeheerplan werd vastgesteld door de Vlaamse regering, moet er een strikte procedure gevolgd worden om aanpassingen aan acties uit het (deel)bekkenbeheerplan door te voeren. Hiertoe vormt het bekkenvoortgangsrapport het instrument. De aanpassingen worden steeds afdoende gemotiveerd.

2.2.1 Technische aanpassing van een actie

Niet van toepassing

2.2.2 Niet uitvoeren van een actie

Niet van toepassing

2.2.3 Toevoegen van een actie

Niet van toepassing

2.3 Toevoeging/aanpassing van afbakening overstromingsgebied of oeverzone

De toevoeging/aanpassing van de afbakening van een overstromingsgebied of oeverzone betekent dat een formele herziening van het bekkenbeheerplan nodig is, met inbegrip van openbaar onderzoek. De afbakening van een overstromingsgebied of oeverzone heeft immers gevolgen voor grondeigenaars, land- en bosbouwers en hangt samen met de financiële instrumenten van het decreet IWB. Bovendien kan er een impact zijn op de ruimtelijke planning.

Toevoegingen of aanpassingen waren niet aan de orde in het Netebekken in 2013.

2.4 Tussentijdse afbakening overstromingsgebieden

Artikel 50 bis van het Decreet Integraal Waterbeleid van 18 juli 2003 voorziet de mogelijkheid om ook buiten de waterbeheerplannen overstromingsgebieden af te bakenen.

De procedure voor de tussentijdse afbakening van overstromingsgebieden is vastgelegd in het besluit Financiële Instrumenten via het wijzigingsbesluit van 30 maart 2012 (BS 09.05.2012).

Hiermee is het mogelijk om sneller overstromingsgebieden af te bakenen. Uit de globale CIW-evaluatie van de zware wateroverlast van november 2010 was immers gebleken dat er dringend nood is aan meer overstromingsgebieden om piekdebieten te kunnen opvangen.

Er werden in het Netebekken geen overstromingsgebieden tussentijds afgebakend in 2013.

3 Rapportering uit de structuren

3.1 Bekkenbestuur

Het bekkenbestuur Netebekken vergaderde in 2013 twee maal, nl. op 28 mei en op 19 augustus. Voor de decretaal bepaalde advisering van het **Optimalisatieprogramma 2015-2019** werd een schriftelijke adviesronde georganiseerd in de loop van april, aangezien de deadline vóór de geplande vergadering van het bekkenbestuur van 28 mei viel.

In de zitting van 28 mei werd het **bekkenvoortgangsrapport 2012** vastgesteld en werd de **tweede Waterbeleidsnota** geadviseerd. Verder was ook de opmaak van de **tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen** een belangrijk agendapunt: er werd een overzicht gegeven van de aanpak en de algemene stand van zaken, en de ontwerpen van bekken specifieke visie en actieprogramma werden toegelicht. Verder werd ook een formeel advies gegeven m.b.t. mogelijke speerpuntgebieden in het Netebekken (in functie van de volgende generatie stroomgebiedbeheerplannen).

Voorts werden volgende **overige agendapunten** behandeld: goedkeuring werkplan 2013 bekkenstructuren, stand van zaken VMM-projecten integraal rivierherstel Kleine Nete (zie ook hoofdstuk 2.1.1.1), terugkoppeling integraal project Grote Laak (zie ook 2.1.1.2), terugkoppeling OP advisering 2014-2018, terugkoppeling advisering Technische Plannen³.

De vergadering van 19 augustus stond voornamelijk in het teken van de **prioritering van de maximale actielijst** voor het Netebekken (in het kader van de opmaak van de volgende generatie stroomgebiedbeheerplannen). Ook de **investeringsprogramma's** van VMM, W&Z, NV De Scheepvaart en de provincie Antwerpen werden geadviseerd. Een derde belangrijk agendapunt was de stand van zaken m.b.t. de **wijziging van het decreet Integraal Waterbeleid**, en hiermee samenhangend de verdere aanpak rond de opstartvergaderingen van de nieuwe structuren (algemene bekkenvergadering en bekkenbureau), alsook de aankondiging van een infomoment voor gemeentelijke mandatarissen welk doorging op 2 oktober (zie ook hoofdstuk 3.3).

3.2 Bekkenraad

De bekkenraad Netebekken kwam in 2013 samen op 7 februari en 17 mei.

Volgende agendapunten werden behandeld:

- advies op het ontwerp-bekkenvoortgangsrapport 2012
- advisering van de 2de waterbeleidsnota
- werkplan bekkenstructuren
- opmaak van de 2de generatie stroomgebiedbeheerplannen, o.a. bespreking bekken specifieke visie en bekken specifieke acties, mogelijke speerpuntgebieden
- opvolging afspraken en evaluatie m.b.t. gevoerde beheer van de Aa

³ De advisering van de Technische Plannen van Aquafin werd gemandateerd aan het bekkensecretariaat/ABO. Deze adviezen worden jaarlijks teruggekoppeld naar het bekkenbestuur.

3.3 Ambtelijk bekkenoverleg en permanente kern bekkensecretariaat

3.3.1 Ambtelijk bekkenoverleg

Het ambtelijk bekkenoverleg of ABO Netebekken kwam in 2013 zeven keer samen (22 januari, 2 mei, 7 juni, 8 juli, 6 augustus, 12 september en 9 december). Voor de advisering van het Optimalisatieprogramma 2015-2019 werd in de loop van maart een schriftelijke bevraging georganiseerd.

De belangrijkste punten die behandeld werden, zijn:

- Bespreking ontwerp-**bekkenvoortgangsrapport 2012**;
- Werkplan 2013 bekkenstructuren;
- Advies op de ontwerpen van 'Tijdschema en werkprogramma voor de opmaak van de tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen';
- Advies op de 'Tweede Waterbeleidsnota';
- Advisering van 9 **Technische Plannen** van de NV Aquafin: In 2012 werden volgende technische plannen geadviseerd door het ambtelijk bekkenoverleg (onder mandaat van het bekkenbestuur):
 - o Project 20.273H 'Aansluiting Dekbunders' (Herenthout)
 - o Project 21.734 'Renovatie RWZI Ravels' (Ravels)
 - o Project 22.391 'Verbindingsriolering Broekzijstraat' (Lille)
 - o Project 22.442 'Verbindingsriolering Liersesteenweg-Kwadenplasstraat' (Heist-op-den-Berg)
 - o Project 21.719 'Afkoppeling Slachthuisstraat' (Turnhout)
 - o Project 22.721 'RWA-as Turnhout-West' (Turnhout)
 - o Project 22.740 'Afkoppeling Eersels Groenstraat' (Tessengerlo)
 - o Project 22.866 'RWA-hoofdass Boerenkrijglaan-Ven' (Olen)
 - o Project 21.388 'Renovatie pompstation De Schaaf' (Malle)
- Doorbraak 63: problematiek statuut ongeklasseerde waterlopen;
- In het kader van de voorbereiding van de **2de generatie stroomgebiedbeheerplannen** heeft het ABO zich gebogen over de bekkenspecifieke gebiedsvisie, (prioritering) maximale actielijst, bespreking opmerkingen bekkenraad op maximale actielijst, advisering m.b.t. mogelijke speerpuntgebieden;
- Voorbereiding terugkoppelingsnota's t.b.v. het bekkenbestuur (goedgekeurd OP2014-2018 en advisering Technische Plannen);
- Advisering IP 2013.

3.3.2 Permanente kern bekkensecretariaat

De permanente kern van het bekkensecretariaat staat in voor de praktische en inhoudelijke voorbereiding van alle dossiers en adviezen die worden besproken in het ambtelijk bekkenoverleg, de bekkenraad en het bekkenbestuur. Daarnaast is (de permanente kern van) het bekkensecretariaat belast met verschillende andere taken zoals bijvoorbeeld de uitvoering van een aantal acties waarvoor het secretariaat in het bekkenbeheerplan als initiatiefnemer is aangeduid. Voor 2013 zijn springen volgende acties in het oog:

- Voorbereiding van de **2de generatie stroomgebiedbeheerplannen**: het bekkensecretariaat heeft heel wat tijd en energie gestoken in de (voorbereiding van de) invulling van het bekkenspecifieke deel Netebekken van het volgende stroomgebiedbeheerplan, vooral wat betreft de bekkenspecifieke visie en het bekkenspecifieke actieprogramma. Zie ook hoofdstuk 4.
- **Integraal project Grote Laak**: de vergadering m.b.t. het integraal project Grote Laak kwam in 2013 twee maal samen nl. op 12 februari en op 1 oktober. Zie ook hoofdstuk 2.1.1.2.

- **Ad hoc werkgroep Steenkensbeek – Raamdonksebeek:** Op vraag van enkele betrokkenen werd door het bekkensecretariaat de tijdelijke werkgroep Steenkensbeek-Raamdonksebeek opgericht. Bedoeling van deze werkgroep was om samen (VMM, AMI, provincie Antwerpen, gemeenten Herselt en Hulshout, Aquafin en Hidrorio) een geïntegreerde aanpak uit te werken voor de verbetering van de oppervlaktewaterkwaliteit van beide waterlopen. Hierbij werd de focus gelegd op enerzijds overstortwerking en anderzijds het afvalwater van het bedrijf Greenergy. Uit waterkwaliteitsmetingen blijkt dat in de Steenkensbeek en de Raamdonksebeek niet voldaan wordt aan de fysico-chemische milieukwaliteitsnormen, zoals stikstof- en fosforbelasting, biologische en chemische zuurstofvraag,... Deze stoffen hebben een negatieve invloed op het biologische leven (vissen, waterplanten, macro-invertebraten) in de waterloop.
- Actie **A92** 'Terug watervoerend maken van de Molenlaak, een oude zij-arm van de Grote Nete te Geel-Oosterlo en Geel-Zammel': deze actie zit deels vervat in het sigmaplan Grote Nete. Mede op vraag van de bekkenraad startte het bekkensecretariaat overleg op om te komen tot een gedragen visie over de uitvoering van de actie en een verdeling van de verantwoordelijkheden hierin. Het gaat hierbij o.a. over het bepalen van realistische debieten en de relatie met het herstel van de molensite. In 2012 werd een eerste plaatsbezoek en overleg georganiseerd met de initiatiefnemers van Sigma Grote Nete (W&Z en ANB) en VMM. In 2013 is breder overleg en plaatsbezoek doorgegaan met o.a. de gemeente Geel, Onroerend Erfgoed, sector Natuur, etc. Hieruit bleek dat het project in principe op heel wat draagvlak kan rekenen maar dat geen van de actoren zichzelf als initiatiefnemer/financierder beschouwt. Het feit dat het watermolengebouw in privé-handen is, draagt nog extra bij tot de complexiteit van het dossier.
- Organisatie jaarlijks overleg m.b.t. **afstemming kruidruiming** (provincie Antwerpen dienst Waterbeleid, VMM afdelingen Operationeel Waterbeheer en Rapportering Water, W&Z afdeling Zeeschelde, ANB). Het overleg kruidruiming Netebekken heeft als bedoeling om net voor het begin van het maaiseizoen een aantal afspraken te maken in functie van afstemming tussen de beheerders onderling, afstemming met de monitoring door VMM ARW, afstemming met de kwetsbare trajecten/periodes voor specifieke vissoorten, alsook afstemming met de instandhoudingsdoelstellingen. Het overleg ging door op 8 mei 2013 en wees uit dat de afspraken die in de voorgaande jaren werden gemaakt over het algemeen duidelijk zijn, goed opgevolgd worden, en kunnen verdergezet worden.
- De vierde (januari) en vijfde (oktober) digitale **nieuwsbrief** van het Netebekken werd opgemaakt en verzonden aan een 800-tal geadresseerden;
- Het bekkensecretariaat organiseerde samen met de bekkensecretariaten van het Maas-, en het Benedenscheldebekken op 2 oktober 2013 een **infomoment voor de lokale besturen over het wijzigingsdecreet Integraal Waterbeleid** te Malle. Er was een mooie opkomst van mandatarissen, ambtenaren, vertegenwoordigers van polders en wateringen en leden van de huidige bekkenstructuren. Zij kregen meer info over de gewijzigde structuren en de rol hierin van de lokale besturen. Gouverneur Cathy Berx opende, als voorzitter van het bekkenbestuur van het Netebekken en co-voorzitter van het bekkenbestuur van het Benedenscheldebekken, de infosessie. Het werd een goedgevulde namiddag over enerzijds de nieuwe structuren en plannen en anderzijds het gebiedsgericht en thematisch overleg waarbinnen maatwerk, betrokkenheid en overleg de sleutelbegrippen vormen. De studienamiddag werd afgesloten met een welgesmaakte receptie, aangeboden door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.
- Bekkenspecifieke website www.netebekken.be: nieuwe documenten zoals de nieuwsbrieven en het bekkenvoortgangsrapport 2012 werden toegevoegd, en ook onder de rubriek 'In de kijker' werden in 2013 een aantal items toegevoegd waaronder het gewijzigd decreet integraal waterbeleid en het infomoment hierrond, georganiseerd door het bekkensecretariaat.

3.4 Waterschappen

Stuurgroepen en permanente werkgroepen

In afwachting van de verwachte wijziging van het decreet Integraal Waterbeleid waarbij de waterschappen als afzonderlijke overlegstructuren zouden afgeschaft, hebben de waterschappen in 2013 niet meer vergaderd.

Het waterschapssecretariaat bleef echter nog wel actief in een aantal lopende dossiers (zie verder).

Opvolging meerwaardeprojecten onder de vleugels van de waterschappen

Door het structurele overleg kwam aan het licht dat verschillende projecten struikelen over de complexiteit en het groot aantal betrokken actoren. Met goedkeuring van de stuurgroepen werden daarom een aantal ad-hoc werkgroepen opgericht voor de realisatie van zulke meerwaardeprojecten. Deze werkgroepen worden gecoördineerd en voorgezeten door het waterschapssecretariaat. In 2013 werden volgende voortgezet:

- Waterkwaliteit Delfte Beek – Visbeek te Malle en Zoersel;
- Studieopdracht m.b.t. de taplopen op het kanaal naar Beverlo;
- Lokale waterhuishouding De Merode;
- Integrale aanpak Larumse Loop;
- Waterhuishouding vallei van de Aa i.s.m. bekkensecretariaat Nete;
- Rioleringsproblematiek Goorloop;
- Olievervuiling Hezemeerloop;
- Grensoverschrijdend overleg m.b.t. de Wamp met Waterschap De Dommel;
- Integrale aanpak Oevelse Dreefloop t.h.v. vest abdij van Tongerlo.

4 Opstap naar 2de generatie stroomgebiedbeheerplannen – bekken specifiek deel

Openbaar onderzoek waterbeheerkwesties, tijdschema en werkprogramma

Tussen 19 december 2012 en 18 juni 2013 lagen enkele voorbereidende documenten m.b.t. de stroomgebiedbeheerplannen in openbaar onderzoek (ook het bekkenbestuur formuleerde hierover een advies, zie hoofdstuk 3.1).

- **Het tijdschema en werkprogramma voor de opmaak van de tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen**

De CIW onderzocht de opmerkingen en adviezen, verwerkte ze in een overwegingsdocument (CIW 12 oktober 2013) en neemt de opmerkingen en adviezen in aanmerking bij de verdere voorbereiding van de stroomgebiedbeheerplannen.

- De waterbeheerkwesties geïntegreerd in de **tweede waterbeleidsnota (incl. waterbeheerkwesties)**

Op 20 december 2013 keurde de Vlaamse Regering de tweede waterbeleidsnota (incl. waterbeheerkwesties) goed. De definitieve tekst en het overwegingsdocument opgesteld naar aanleiding van het openbaar onderzoek zijn te raadplegen via www.integraalwaterbeleid.be.

Opmaak bekken specifieke delen tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen

In 2013 werd volop verder gegaan met de voorbereiding van de bekken specifieke delen van de tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen. Er is gestart met het uitschrijven van de teksten voor de bekken specifieke delen. Voor elk hoofdstuk wordt hiertoe een sjabloon uitgewerkt door een pilootbekken. Dit wordt ook telkens uitgebreid afgetoetst en afgestemd met de overeenstemmende hoofdstukken op stroomgebiedniveau. Daarna volgt het uitwerken van de teksten voor de 11 bekken.

Er is door de bekkenstructuren ook gewerkt aan de opmaak van de actielijsten en de bekken specifieke visies.

- **Maximale actielijsten:** In de eerste jaarhelft werd voor elk bekken een maximale actielijst opgemaakt. Deze lijst geeft een overzicht van alle acties die (op langere termijn) nodig zijn om de goede toestand te behalen voor alle waterlichamen in het bekken. Deze lijst omvat dus ook acties voor de volgende planperiode. Vervolgens werden deze acties geprioriteerd door de bekkenbesturen. Hierna volgde een budgetcontrole door de initiatiefnemers. De actielijsten die op deze manier bekomen werden dienen als input voor de scenario-analyses.
- **Bekken specifieke visie:** de bekken specifieke visie, waarvoor in 2012 de eerste aanzet werd gegeven, werd verder uitgewerkt en besproken binnen de bekkenstructuren.

Aanduiding speerpuntgebieden en aandachtsgebieden

Momenteel is er in Vlaanderen nog geen waterlichaam dat de goede toestand bereikt heeft. Omdat het met de beschikbare budgettaire middelen niet mogelijk is om de goede toestand voor alle Vlaamse waterlichamen te behalen tegen 2021, wordt er voor geopteerd om, net als bij de vorige generatie stroomgebiedbeheerplannen, te werken met speerpuntgebieden. Dit zijn waterlichamen waar de goede toestand niet ver af is, en waar het, mits gerichte inspanningen, mogelijk wordt geacht om de goede toestand te behalen tegen 2021. Voor het Netebekken werden Kleine Nete I, Kleine Nete II, Wamp, Aa II, Molenbeek-Bollaak en Grote Nete I door de CIW als speerpuntgebied vooropgesteld.

Nieuw is dat er ook aandachtsgebieden werden aangeduid. Aandachtsgebieden zijn waterlichamen waar een significante kwaliteitsverbetering vooropgesteld wordt om na 2021 de goede toestand te halen of gebieden waar een beduidende gebiedsspecifieke dynamiek aanwezig is of gepland wordt. Voor het Netebekken gaat het om de waterlichamen Aa I, Grote Laak, Grote Nete II en Grote Nete III.

5 Overzicht relevante beleidsbeslissingen en – documenten

Decreet Integraal Waterbeleid gewijzigd

Op 19 juli 2013 **bekrachtigde de Vlaamse Regering de wijzigingen aan het decreet Integraal Waterbeleid**. Het gewijzigde decreet werd op 1 oktober 2013 gepubliceerd in het Staatsblad. Het decreet Integraal Waterbeleid dateert van 2003 en vormt het juridisch kader voor het Vlaamse waterbeleid. Het regelt onder meer de planning, het overleg en de te volgen procedures voor het integraal waterbeleid en het bevat specifieke beleidsinstrumenten zoals [de watertoets](#).

Het gewijzigde decreet vermindert de planlast, optimaliseert het overleg, vereenvoudigt de procedures en bevordert de afstemming met andere regelgeving. De decreetswijziging houdt ook rekening met aanbevelingen uit de resolutie van het Vlaams Parlement over het beheersen van wateroverlast (7 juli 2011) en voert een nieuwe informatieplicht in. Dankzij de informatieplicht zullen kandidaat kopers en huurders duidelijk geïnformeerd worden over de ligging van onroerend goed in overstromingsgevoelig gebied.

Minder planlast

De planningscycli op bekken- en stroomgebiedniveau worden in elkaar geschoven. In plaats van twee stroomgebiedbeheerplannen, 11 bekkenbeheerplannen en een 100-tal deelbekkenbeheerplannen, is er voortaan één stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde en één voor de Maas met 11 bekkenspecifieke delen.

De waterbeheerkwesties, een voorbereidend document voor de stroomgebiedbeheerplannen, wordt geïntegreerd in de waterbeleidsnota van de Vlaamse Regering. Het jaarlijks wateruitvoeringsprogramma vervangt de huidige 11 bekkenvoortgangsrapporten en maakt meer flexibiliteit in de planning en de uitvoering van de stroomgebiedbeheerplannen mogelijk.

Doeltreffender overleg

Om de slagkracht en de coördinerende rol van de bekkenbesturen te verhogen en de betrokkenheid van de lokale waterbeheerders te versterken, wordt het overleg op deelbekkenniveau in het bekkenniveau geïntegreerd. De waterschappen als afzonderlijke overlegstructuren worden afgeschaft. De waterschapsecretariaten worden in de bekkensecretariaten geïntegreerd.

Het bekkenbestuur wordt opgesplitst in een algemene bekkenvergadering en een bekkenbureau. De lokale besturen worden via de algemene bekkenvergadering rechtstreeks in het bekkenbestuur vertegenwoordigd. Het bekkenbureau stuurt het bekkensecretariaat aan, bereidt de documenten voor en organiseert gebiedsgericht en thematisch overleg. De algemene bekkenvergadering volgt het werk van het bekkenbureau op en bekrachtigt het. Beide organen worden voorgezeten door de provinciegouverneur en ondersteund door het bekkensecretariaat.

Informatieplicht over de ligging in overstromingsgevoelig gebied

Een belangrijk nieuw instrument in de aanpak van wateroverlast is de verplichting om kandidaat kopers en huurders te informeren of de grond of woning al dan niet in overstromingsgevoelig gebied ligt. In de overstromingsgevoelige gebieden gelden vaak specifieke bouwverplichtingen of – beperkingen. Dankzij de informatieplicht kan de kandidaat-koper of kandidaat-huurder weloverwogen beslissingen nemen en worden onaangename verrassingen vermeden. De informatieplicht geldt ook voor vastgoed in afgebakende overstromingsgebieden en afgebakende oeverzones en wordt via een waterparagraaf opgenomen in vastgoedaktes.

Vervoltraject signaalgebieden

In de aanpak tegen wateroverlast keurde de Vlaamse Regering op 29 maart 2013 een **conceptnota signaalgebieden** goed. De conceptnota volgt uit de korte termijnactie signaalgebieden van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Signaalgebieden zijn nog niet ontwikkelde gebieden met een harde bestemming, maar nuttig voor het watersysteem onder andere dankzij het waterbergend vermogen ervan. De signaalgebieden werden aangeduid in de bekkenbeheerplannen.

Via de conceptnota kreeg de CIW de opdracht om per signaalgebied een **voorstel tot verdere aanpak** voor te leggen aan de Vlaamse Regering. Als de ontwikkeling van het signaalgebied een negatief effect heeft op het watersysteem en/of er een hoge kans op overstromingen is, zullen bijkomende maatregelen voorzien worden of zal een nieuwe functionele invulling (eventueel herbestemming) voor het gebied voorgesteld worden. 37 van de 68 signaalgebieden die al door de bekkenbesturen getoetst werden, werden begin 2014 aan de Vlaamse Regering voorgelegd.

De Vlaamse Ministers Muylers, Schauvliege en Crevits hebben op 26/6/2013 een nieuwe **omzendbrief** aan de Vlaamse Regering meegedeeld, met richtlijnen voor de toepassing van de watertoets voor de vrijwaring van het waterbergend vermogen in signaalgebieden. Deze omzendbrief werd in uitvoering van de conceptnota signaalgebieden, voorbereid door de CIW. De omzendbrief bevat zowel richtlijnen voor de vergunningverlener en planopmakende overheden die verantwoordelijk zijn voor de toepassing van de watertoets, als richtlijnen voor de waterbeheerders die advies verlenen in het kader van de watertoets. De richtlijnen maken telkens een onderscheid tussen de signaalgebieden waarvoor de Vlaamse Regering al een vervoltraject heeft goedgekeurd en de signaalgebieden waarvoor dit nog niet het geval is.

Nieuwe gewestelijke stedenbouwkundige verordening hemelwater goedgekeurd

De Vlaamse Regering heeft op 5 juli 2013 een nieuwe gewestelijke stedenbouwkundige verordening over hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater definitief goedgekeurd.

De nieuwe verordening is een aanzienlijke verstrenging van de huidige regelgeving:

- Elke constructie of verharding groter dan 40m² zal aan de verordening moeten voldoen.
- De meeste constructies zullen over een infiltratievoorziening moeten beschikken.
- Nieuwe gebouwen en woningen groter dan 100m² zullen een hemelwaterput van minimum 5.000 liter moeten voorzien. Dat is aanzienlijk groter dan de 3.000 liter die momenteel als minimum geldt. Voor percelen kleiner dan 250 m² wordt een uitzondering gemaakt en bij beperkte uitbreiding en verbouwing is geen nieuwe put vereist.
- Bij nieuwe verkavelingen zullen collectieve infiltratievoorzieningen verplicht worden.

De beslissing is van kracht sinds 1 januari 2014. De strengere hemelwaterverordening kadert in de globale CIW-evaluatie overstromingen 2010 (GEOS) en de resolutie wateroverlast van het Vlaams Parlement. Ze werd voorbereid binnen de werkgroep Waterzuivering van de CIW. U kunt de tekst van de verordening raadplegen via [de website van Ruimte Vlaanderen](#).

Opheffing Watering der Zeven Heerlijkheden en Watering de Zegge

Op 7 juni 2013 besliste de Vlaamse Regering om de Watering der Zeven Heerlijkheden en Watering de Zegge op te heffen (publicatie Belgisch Staatsblad 15 juli 2013). Hierdoor is er geen enkele watering meer in het Netebekken.

6 Aanbevelingen

Hoofdstuk 2.1 illustreert dat er in 2013 opnieuw stappen gezet zijn in de richting van een gezond en duurzaam watersysteem in het Netebekken. De algemene bekkenvergadering van het Netebekken waardeert de inspanningen die geleverd werden, maar vreest dat de goede ecologische toestand die vooropgesteld wordt tegen 2015 in de speerpuntgebieden aan het huidige tempo niet zal bereikt worden. De algemene bekkenvergadering wenst dan ook de aanbeveling uit het bekkenvoortgangsrapport 2012 te herhalen: er is nood aan het snel, gericht, efficiënt en bijkomend inzetten van budgetten en middelen voor de speerpuntgebieden. Het feit dat er bij de opmaak van het tweede stroomgebiedbeheerplan van wordt uitgegaan dat de goede toestand voor deze gebieden niet zal behaald zijn in 2015, kan geen reden zijn om de nodige inspanningen verder voor ons uit te schuiven. De geloofwaardigheid van het concept speerpuntgebieden, dat ook in de tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen naar voor wordt geschoven, hangt immers sterk af van de manier waarop Vlaanderen ermee is omgegaan in de eerste planperiode.